

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 14ης Ιουνίου 2011 *

Στην υπόθεση C-196/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών των ευρωπαϊκών σχολείων με απόφαση της 25ης Μαΐου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Μαΐου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

Paul Miles κ.λπ.

κατά

Ευρωπαϊκών Σχολείων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, προέδρους τμήματος, A. Borg Barthet, M. Ilešič (εισηγητή), J. Malenovský, U. Løhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, και T. von Danwitz, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: R. Žeresz, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Ιουνίου 2010,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— οι P. Miles κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους S. Orlandi και J.-N. Louis, avocats,

— τα Ευρωπαϊκά Σχολεία, εκπροσωπούμενα από την M. Gillet, avocate,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την B. Eggers και τον J.-P. Kerpenne,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 18 ΣΛΕΕ, 45 ΣΛΕΕ και 267 ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ 137 αποσπασμένων από το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας στα ευρωπαϊκά σχολεία εκπαιδευτικών και των εν λόγω σχολείων, με αντικείμενο, αφενός, την άρνηση των σχολείων να προβούν, όσον αφορά το διάστημα πριν από την 1η Ιουλίου 2008, σε αναπροσαρμογή των μισθών τους κατόπιν της υποτιμήσεως της λίρας στερλίνας και, αφετέρου, τον εφαρμοστέο από της ημερομηνίας αυτής τρόπο υπολογισμού της αναπροσαρμογής των μισθών σε συνάρτηση με τις διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας των λοιπών, πλην του ευρώ, νομισμάτων.

Το νομικό πλαίσιο

Η Σύμβαση σχετικά με το καταστατικό των ευρωπαϊκών σχολείων

- 3 Τα ευρωπαϊκά σχολεία ιδρύθηκαν με βάση δύο πράξεις, ήτοι, αφενός, το Καταστατικό του ευρωπαϊκού σχολείου, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 12 Απριλίου 1957 (*Recueil des traités des Nations Unies*, τόμος 443, σ. 129), και, αφετέρου, το Πρωτόκολλο για την ίδρυση ευρωπαϊκών σχολείων που εκδόθηκε βάσει του Καταστατικού του ευρωπαϊκού σχολείου και το οποίο υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 13 Απριλίου 1962 (*Recueil des traités des Nations Unies*, τόμος 752, σ. 267).

- 4 Οι πράξεις αυτές αντικαταστάθηκαν από τη Σύμβαση σχετικά με το καταστατικό των ευρωπαϊκών σχολείων η οποία συνάφθηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1994 (ΕΕ L 212, σ. 3, στο εξής: Σύμβαση περί των ευρωπαϊκών σχολείων), τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 2002 και συνιστά την εφαρμοστέα επί του παρόντος πράξη. Σε αντίθεση με τις αρχικές πράξεις, στις οποίες μόνον τα κράτη μέλη ήταν συμβαλλόμενα μέρη, η Σύμβαση περί των ευρωπαϊκών σχολείων συνάφθηκε και από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες οι οποίες εξουσιοδοτήθηκαν προς τούτο με την απόφαση 94/557/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1994, που εξουσιοδοτεί την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας να υπογράψουν και να συνάψουν τη σύμβαση σχετικά με το καταστατικό των ευρωπαϊκών σχολείων (ΕΕ L 212, σ. 1).
- 5 Η πρώτη έως και την τέταρτη αιτιολογικές σκέψεις της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων ορίζουν:

«[εκτιμώντας] ότι, για την κοινή εκπαίδευση των παιδιών του προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με σκοπό την καλή λειτουργία των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, έχουν δημιουργηθεί από το 1957 ιδρύματα ονομαζόμενα “ευρωπαϊκά σχολεία”·

ότι οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες επιθυμούν να εξασφαλίσουν την κοινή εκπαίδευση των παιδιών αυτών και ότι για το σκοπό αυτό συνεισφέρουν στον προϋπολογισμό των ευρωπαϊκών σχολείων·

ότι το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων αποτελεί “sui generis” σύστημα· ότι με το σύστημα αυτό πραγματοποιείται μια μορφή συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ενώ ταυτόχρονα τα κράτη μέλη έχουν την πλήρη ευθύνη για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού τους συστήματος, καθώς και για την πολιτιστική και γλωσσική τους διαφοροποίηση·

ότι θα πρέπει:

[...]

- να εξασφαλισθεί επαρκής νομική προστασία του διδακτικού προσωπικού και των λοιπών προσώπων τα οποία αφορά το καταστατικό έναντι πράξεων του ανωτάτου συμβουλίου ή των διοικητικών συμβουλίων· να δημιουργηθεί προς τούτο ένα όργανο εκδίκασης προσφυγών με αυστηρά οριοθετημένη δικαιοδοσία·
 - η δικαιοδοσία του οργάνου εκδίκασης προσφυγών να μην θίγει τη δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων επί θεμάτων αστικής και ποινικής ευθύνης·
- 6 Κατά το άρθρο 7 της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων, το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών των ευρωπαϊκών σχολείων (στο εξής: Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών) συνιστά, από κοινού με το Ανώτατο Συμβούλιο, τον Γενικό Γραμματέα και τα Συμβούλια Επιθεωρητών, ένα από τα κοινά όργανα όλων των σχολείων.
- 7 Κατά το άρθρο 26 της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων, το «Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι το μόνο όργανο αρμόδιο να αποφαινεται για όσες διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης, δεν καθίσταται δυνατόν να επιλυθούν στα πλαίσια του ανωτάτου συμβουλίου».
- 8 Το άρθρο 27 της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων ορίζει:

«1. Συνιστάται όργανο εκδίκασης προσφυγών.

2. Το όργανο εκδίκασης προσφυγών έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, εφόσον εξαντληθούν οι δυνατότητες της διοικητικής οδού, επί οποιασδήποτε διαφοράς σχετικής με την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης στα πρόσωπα τα οποία αυτή αφορά, εκτός του διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, σχετικά με τη νομιμότητα πράξεως βασιζόμενης στη σύμβαση ή σε κανόνες θεσπιζόμενους δυνάμει αυτής, η οποία στρέφεται εναντίον τους και προέρχεται από το ανώτατο συμβούλιο ή το διοικητικό συμβούλιο ενός σχολείου στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί βάσει της παρούσας σύμβασης. Όταν πρόκειται για διαφορά χρηματικής φύσεως, το όργανο εκδίκασης προσφυγών έχει απεριόριστη δικαιοδοσία.

Οι όροι και οι λεπτομερείς κανόνες σχετικά με αυτές τις διαδικασίες καθορίζονται, ανάλογα με την περίπτωση, στους κανόνες υπηρεσιακής κατάστασης του διδακτικού προσωπικού ή στο καθεστώς που εφαρμόζεται στα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων ή στον γενικό κανονισμό των σχολείων.

3. Το όργανο εκδίκασης προσφυγών συγκροτείται από άτομα που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και είναι γενικά αναγνωρισμένα ως αρμόδια για νομικά θέματα.

Ως μέλη του οργάνου εκδίκασης προσφυγών μπορούν να διορισθούν μόνον τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται σε κατάλογο τον οποίο καταρτίζει για τον σκοπό αυτό το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4. Το καταστατικό του οργάνου εκδίκασης προσφυγών θεσπίζεται με ομοφωνία από το ανώτατο συμβούλιο.

Το καταστατικό του οργάνου εκδίκασης προσφυγών ορίζει τον αριθμό των μελών του, τη διαδικασία διορισμού τους από το ανώτατο συμβούλιο, τη διάρκεια της θητείας τους και το καθεστώς των απολαβών τους. Ρυθμίζει επίσης τον τρόπο λειτουργίας του εν λόγω οργάνου.

5. Το όργανο εκδίκασης προσφυγών θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του, ο οποίος περιέχει όλες τις απαραίτητες διατάξεις για την εφαρμογή του καταστατικού του.

Ο κανονισμός αυτός πρέπει να εγκρίνεται, με ομοφωνία, από το ανώτατο συμβούλιο.

6. Οι αποφάσεις του οργάνου εκδίκασης προσφυγών είναι δεσμευτικές για τους αντιδίκους και, σε περίπτωση που δεν τις εκτελέσουν, καθίστανται εκτελεστές από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο.

7. Οι άλλες διαφορές στις οποίες εμπλέκονται τα σχολεία υπάγονται στη δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων. Ειδικότερα, η δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων επί θεμάτων αστικής και ποινικής ευθύνης δεν θίγεται από το παρόν άρθρο.»

Το καταστατικό του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών των ευρωπαϊκών σχολείων

- 9 Το άρθρο 1 του καταστατικού του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών των ευρωπαϊκών σχολείων (στο εξής: καταστατικό του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών) ορίζει:

«1. Το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών [...] συγκροτείται από έξι μέλη διοριζόμενα για περίοδο πέντε ετών.

2. Το Ανώτατο Συμβούλιο, αποφασίζοντας με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του, διορίζει τα μέλη του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών από τον κατάλογο που καταρτίζει για τον σκοπό αυτό το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Η θητεία τους είναι ανανεώσιμη με σιωπηρή παράταση για ίδια διάρκεια εκτός από ρητή απόφαση του Ανωτάτου Συμβουλίου λαμβανόμενη με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών του.

[...]»

10 Κατά το άρθρο 3 του καταστατικού, τα «μέλη του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών δεν μπορούν να ασκούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους καμία πολιτική ή διοικητική δραστηριότητα ούτε επαγγελματική δραστηριότητα ασυμβίβαστη με την υποχρέωση που υπέχουν να είναι ανεξάρτητα και αμερόληπτα».

11 Το άρθρο 5 του εν λόγω καταστατικού ορίζει ότι «κανένα μέλος του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του παρά μόνον αν τα άλλα μέλη, συνελθόντα σε ολομέλεια, αποφασίσουν με πλειοψηφία των δύο τρίτων των υπηρετούντων μελών ότι έπαψε να ανταποκρίνεται στις απαιτούμενες προϋποθέσεις».

12 Το άρθρο 15 του εν λόγω καταστατικού ορίζει:

«[...]

2. Κανένα μέλος δεν μπορεί να συμμετάσχει στην εξέταση υπόθεσης στην οποία έχει προσωπικό συμφέρον ή έχει παρέμβει προηγουμένως είτε ως εκπρόσωπος, σύμβουλος ή δικηγόρος ενός διαδίκου ή ενός προσώπου που έχει συμφέρον στην υπόθεση, είτε ως μέλος δικαστηρίου ή επιτροπής έρευνας, ή με κάθε άλλη ιδιότητα.

3. Εάν ένα μέλος εξαιρεθεί για έναν από αυτούς τους λόγους ή για ειδικό λόγο, ενημερώνει τον πρόεδρο του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών ο οποίος τον απαλλάσσει από τη συμμετοχή του στη συνεδρίαση και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, εξασφαλίζει την αντικατάστασή του από άλλο μέλος.

4. Αν ο πρόεδρος του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών ή του τμήματος εκτιμά ότι υπάρχει λόγος εξαίρεσης ενός μέλους, παραβάλλει τις απόψεις του με εκείνες του ενδιαφερομένου· σε περίπτωση ασυμφωνίας, το Όργανο ή το τμήμα αποφασίζει. Αφού ακούσει το ενδιαφερόμενο μέλος, το Όργανο ή το τμήμα διασκέπτεται και ψηφίζει άνευ της παρουσίας τους. Στην περίπτωση που αποφασιστεί από τη σύνθεση από την οποία εκδικάστηκε η υπόθεση, η εξαίρεση του μέλους, ο πρόεδρος του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών προβαίνει ενδεχομένως στην αντικατάστασή του.»

Ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού των ευρωπαϊκών σχολείων

13 Ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού των ευρωπαϊκών σχολείων (στο εξής: κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού) θεσπίζεται από το Ανώτατο Συμβούλιο βάσει της αρμοδιότητας που του απονέμει συναφώς η Σύμβαση περί των ευρωπαϊκών σχολείων.

14 Το άρθρο 49 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού, ως ίσχυε από τον Οκτώβριο του 2004 έως τις 30 Ιουνίου 2008, προέβλεπε:

«1. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο, και εκτός ρητών αντιθέτων διατάξεων, το μέλος του προσωπικού δικαιούται μισθό σχετικό με τα καθήκοντά του και το κλιμάκιο στη βαθμίδα αυτών των καθηκόντων, όπως καθορίζεται στο παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

2. α) Οι αρμόδιες εθνικές αρχές καταβάλλουν τις εθνικές αποδοχές στο μέλος του προσωπικού και κοινοποιούν στον Διευθυντή του Σχολείου τα καταβαλλόμενα ποσά, διευκρινίζοντας όλα τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεωτικών κοινωνικών κρατήσεων και των φόρων.
- β) Το Ευρωπαϊκό Σχολείο καταβάλλει τη διαφορά μεταξύ, αφενός, της αμοιβής που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης και, αφετέρου, της αξίας που αντιστοιχεί στο σύνολο των εθνικών αποδοχών μετά από αφαίρεση των υποχρεωτικών κοινωνικών κρατήσεων.

Αυτή η αξία υπολογίζεται στο νόμισμα της χώρας όπου το μέλος του προσωπικού ασκεί τα καθήκοντά του, και με βάση την τιμή συναλλάγματος που εφαρμόζεται για τους μισθούς των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Εάν αυτή η αξία είναι ανώτερη από την αμοιβή που προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, για ένα ημερολογιακό έτος, η διαφορά μεταξύ των δύο ποσών εξακολουθεί να καταβάλλεται στο [οικείο] μέλος του προσωπικού.

[...]»

- 15 Το σχόλιο του άρθρου 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού διευκρίνιζε:

«Οι διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προβλέπουν ότι, για τα λοιπά πλην του ευρώ νομίσματα, λαμβάνεται υπόψη ως τιμή αναφοράς η χρησιμοποιούμενη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού ισοτιμία που ίσχυε την 1η Ιουλίου του οικείου έτους. Αυτή η τιμή αναφοράς χρησιμοποιείται για τη μετατροπή των αμοιβών σε ευρώ».

- 16 Τον Οκτώβριο του 2008, το Ανώτατο Συμβούλιο αποφάσισε να τροποποιήσει, με ισχύ από 1ης Ιουλίου 2008, το άρθρο 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού, παρεμβάλλοντας μεταξύ του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου της εν λόγω διατάξεως την ακόλουθη παράγραφο:

«Αυτές οι συναλλαγματικές ισοτιμίες συγκρίνονται με τις μηνιαίες συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Αν υπάρχει διαφορά 5 % ή μεγαλύτερη σε ένα ή περισσότερα νομίσματα σε σχέση με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που χρησιμοποιούνται μέχρι τώρα, πραγματοποιείται αναπροσαρμογή από αυτόν τον μήνα. Αν δεν επιτευχθεί το όριο ενεργοποίησης, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες ενημερώνονται το αργότερο μετά από έξι μήνες.»

- 17 Κατά το άρθρο 79 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού, οι αποφάσεις στον διοικητικό τομέα και στον τομέα χρηματικών απολαβών μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο διοικητικής προσφυγής ενώπιον του Γενικού Γραμματέα. Κατά της ρητής ή σιωπηρής απορριπτικής απόφασης του Γενικού Γραμματέα είναι δυνατή η άσκηση δικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 80 του εν λόγω κανονισμού του οποίου η παράγραφος 1 προβλέπει:

«Το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό να αποφαινεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των οργάνων διεύθυνσης των Σχολείων και των μελών του προσωπικού σχετικά με τη νομιμότητα πράξης η οποία τους ζημιώνει όταν πρόκειται για διαφορά χρηματικής φύσεως, το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών έχει πλήρη δικαιοδοσία.»

- 18 Κατά το άρθρο 86 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού, «η ερμηνεία των άρθρων του παρόντος κανονισμού που είναι ανάλογα προς τα άρθρα του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θα γίνεται κατά τα κριτήρια που εφαρμόζει η Επιτροπή».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 19 Ο P. Miles και οι 136 λοιποί προσφεύγοντες της κύριας δίκης είναι εκπαιδευτικοί αποσπασμένοι από το Ηνωμένο Βασίλειο σε ευρωπαϊκό σχολείο. Σύμφωνα με το άρθρο 49 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού, λαμβάνουν, αφενός, τις εθνικές αποδοχές που καταβάλλονται από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου και, αφετέρου, ένα συμπλήρωμα, ίσο με τη διαφορά μεταξύ της αμοιβής που προβλέπεται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης και της αξίας που αντιστοιχεί στο σύνολο των εθνικών αποδοχών μετά από αφαίρεση των υποχρεωτικών κοινωνικών κρατήσεων, το οποίο καταβάλλεται από το ευρωπαϊκό σχολείο (στο εξής: ευρωπαϊκό συμπλήρωμα).
- 20 Για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιουλίου 2007 έως τις 30 Ιουνίου 2008, το ευρωπαϊκό συμπλήρωμα υπολογίστηκε —κατ' εφαρμογήν του άρθρου 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού, ως αυτό ίσχυε κατά την εν λόγω περίοδο— με βάση τη διαφορά μεταξύ, αφενός, της αμοιβής που προβλεπόταν από τον κανονισμό και, αφετέρου, της αξίας που αντιστοιχούσε στο σύνολο των εθνικών αποδοχών που εκφράζονταν σε λίρες στερλίνες και μετατρέπονταν σύμφωνα με την ισοτιμία που ίσχυε στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα την 1η Ιουλίου 2007.
- 21 Από τον Οκτώβριο του 2007 και μετέπειτα, η λίρα στερλίνα υπέστη σημαντική υποτίμηση. Εντούτοις, η υποτίμηση αυτή δεν ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του ευρωπαϊκού συμπληρώματος των προσφευγόντων της κύριας δίκης πριν την 1η Ιουλίου 2008, καθόσον η τιμή συναλλάγματος που εφαρμόζεται για τους μισθούς των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην οποία παραπέμπει η εν λόγω διάταξη προσαρμολόγεται μόνον άπαξ ετησίως.
- 22 Ο P. Miles και οι λοιποί προσφεύγοντες της κύριας δίκης άσκησαν, μεταξύ 15 Απριλίου και 20 Μαΐου 2008, διοικητικές προσφυγές ενώπιον του Γενικού Γραμματέα των ευρωπαϊκών σχολείων, με τις οποίες ζήτησαν την αναπροσαρμογή της τιμής

μετατροπής της λίρας στερλίνας και τον υπολογισμό των ευρωπαϊκών συμπληρωμάτων εκ νέου από τον Νοέμβριο του 2007. Καθόσον οι διοικητικές αυτές προσφυγές απορρίφθηκαν σιωπηρώς από τον Γενικό Γραμματέα, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης άσκησαν, αντιστοίχως, στις 15 Δεκεμβρίου 2008 και στις 9 Ιανουαρίου 2009, προσφυγές ακυρώσεως ενώπιον του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών ζητώντας, εξάλλου, και αποζημίωση για το διάστημα μεταξύ Νοεμβρίου του 2007 και Ιουνίου του 2008. Στο πλαίσιο αυτό, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης προέβαλαν, μεταξύ άλλων, ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού υπό το πρίσμα των άρθρων 12 ΕΚ και 39 ΕΚ.

23 Τον Οκτώβριο του 2008, το Ανώτατο Συμβούλιο των ευρωπαϊκών σχολείων τροποποίησε το άρθρο 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού προκειμένου να καταστεί δυνατή, με μεγαλύτερη ευελιξία, η αναπροσαρμογή της τιμής μετατροπής σε περίπτωση σημαντικών διακυμάνσεων των νομισματικών ισοτιμιών των κρατών μελών που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Ως ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της εν λόγω τροποποίησεως ορίστηκε η 1η Ιουλίου 2008, με την αιτιολογία ότι η αναδρομική εφαρμογή της θα συνεπαγόταν σημαντικές δαπάνες και θα επέβαλε όπως ζητηθεί από τα μέλη του προσωπικού που έχουν αποσπασθεί από κράτη μέλη των οποίων το νόμισμα ανατιμήθηκε να επιστρέψουν το επιπλέον καταβληθέν ευρωπαϊκό συμπλήρωμα.

24 Το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών επισημαίνει ότι το νομικό σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων αποτελεί *sui generis* σύστημα το οποίο διαφέρει τόσο από το σύστημα των Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από το σύστημα των κρατών μελών, ενώ, ταυτοχρόνως, υλοποιεί μια μορφή συνεργασίας μεταξύ τους. Διευκρινίζει ότι από το γεγονός αυτό μπορεί να συναχθεί ότι, μολονότι τα εθνικά ή διεθνή συμβατικά κείμενα στα οποία τα ευρωπαϊκά σχολεία δεν είναι τα ίδια συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορούν να τα δεσμεύσουν από νομικής απόψεως, οι θεμελιώδεις αρχές τις οποίες εμπεριέχουν τα κείμενα αυτά ή στις οποίες αυτά αναφέρονται, εφόσον είναι κοινώς παραδεδεγμένες τόσο στην έννομη τάξη της Ένωσης όσο και στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον σημείο αναφοράς για τη δράση των οργάνων τους. Επιπλέον, οι κανόνες του δικαίου της Ένωσης στους οποίους ακριβώς παραπέμπουν τα κείμενα που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή

της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων έχουν άμεση εφαρμογή στο πλαίσιο του συστήματος των σχολείων αυτών.

- 25 Το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών διαπιστώνει ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης παραδεκτώς προβάλλουν την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού υπό το πρίσμα των άρθρων 12 ΕΚ και 39 ΕΚ.
- 26 Το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών παρατηρεί ότι η Σύμβαση περί των ευρωπαϊκών σχολείων προβλέπει ρητώς μόνον ότι το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να αποφαινεται επί διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Εντούτοις, τίθεται το ζήτημα αν για την ερμηνεία και την εφαρμογή των αρχών του δικαίου της Ένωσης των οποίων μπορεί να γίνει επίκληση ενώπιον του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών, καθώς και των κανόνων του δικαίου αυτού στους οποίους παραπέμπουν οι διατάξεις που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως, το δικαιοδοτικό αυτό όργανο μπορεί, μολονότι ανήκει σε ένα σύστημα *sui generis* διαφορετικό από το σύστημα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών, να θεωρηθεί ως δικαστήριο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 234 ΕΚ.
- 27 Το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ιδρύθηκε με σύμβαση η οποία ενδιαφέρει αποκλειστικά την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, προκειμένου να διασφαλιστεί ομοιόμορφη δικαστική προστασία στον τομέα των αρμοδιοτήτων που του ανατέθηκαν. Η σύμβαση αυτή προβλέπει, άλλωστε, ότι οι αποφάσεις του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών πρέπει, εφόσον είναι αναγκαίο, να καθίστανται εκτελεστές από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και ότι οι διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία του υπάγονται στη δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων. Θα ήταν, επομένως, παράδοξο να γίνει δεκτό ότι μόνον τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο διαφοράς που αφορά τα ευρωπαϊκά σχολεία. Κατά συνέπεια, η δυνατότητα του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών να υποβάλλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο αυτό ανταποκρίνεται στον σκοπό του άρθρου 234 ΕΚ, ο οποίος έγκειται ακριβώς, όπως επιστημάνθηκε ανωτέρω, στη διασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης.

28 Όσον αφορά το ζήτημα αν το άρθρο 49, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού είναι συμβατό με τα άρθρα 12 ΕΚ και 39 ΕΚ, το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών φρονεί ότι η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο εν λόγω ερώτημα παρουσιάζει ορισμένες δυσκολίες. Επισημαίνει ότι, καθόσον η επίδικη διάταξη τροποποιήθηκε μόλις από 1ης Ιουλίου 2008, ήτοι οκτώ μήνες μετά τη σημαντική υποτίμηση της λίρας στερλίνας, οι καθηγητές που είχαν αποσπασθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο υπέστησαν δυσμενή διάκριση όσον αφορά τον υπολογισμό της αμοιβής τους πριν από την ημερομηνία αυτή. Το γεγονός ότι οι καθηγητές άλλων εθνικοτήτων ευνοήθηκαν, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, από αυτή την έλλειψη αναπροσαρμογής λόγω της υπερτιμήσεως του εθνικού νομίσματός τους δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη στάση των ευρωπαϊκών σχολειών, πολλώ δε μάλλον εφόσον αυτή είχε ως συνέπεια να εντείνει την άνιση μεταχείριση μεταξύ των καθηγητών. Κατά το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών η κατάσταση αυτή όχι μόνον είναι προφανώς αντίθετη προς την αρχή της ίσης μεταχείρισεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας αλλά επιπλέον είναι ικανή να αποτελέσει εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 234 [ΕΚ] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα δικαιοδοτικό όργανο όπως το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών, το οποίο ιδρύθηκε με το άρθρο 27 της [Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολειών], εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του και, όταν αποφαίνεται σε τελευταίο βαθμό, οφείλει να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, πρέπει τα άρθρα 12 [ΕΚ] και 39 [ΕΚ] να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αποκλείουν την εφαρμογή συστήματος αμοιβών όπως αυτό που ισχύει στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών

σχολείων, καθόσον το σύστημα αυτό, ενώ παραπέμπει ρητώς στο σύστημα που αφορά τους υπαλλήλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δεν παρέχει τη δυνατότητα να ληφθεί πλήρως υπόψη, και αναδρομικά, η υποτίμηση του νομίματος κράτους μέλους που συνεπάγεται απώλεια της αγοραστικής ισχύος για τους καθηγητές που έχουν αποσπαστεί από τις αρχές αυτού του κράτους μέλους;

- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, μπορεί μια δι-αφορά καταστάσεως, όπως αυτή που διαπιστώνεται μεταξύ, αφενός, των καθηγητών που έχουν αποσπαστεί στα ευρωπαϊκά σχολεία, των οποίων η αμοιβή καταβάλλεται ταυτόχρονα από τις εθνικές αρχές και από το ευρωπαϊκό σχολείο στο οποίο διδάσκουν και, αφετέρου, των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, των οποίων η αμοιβή καταβάλλεται αποκλειστικά από τις Κοινότητες, να δικαιολογήσει, με γνώμονα τις αρχές που θέτουν τα προπαρατεθέντα άρθρα και ενώ ο επίμαχος Κανονισμός αναφέρεται ρητώς στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το γεγονός ότι οι συναλλαγματικές ισοτιμίες που λαμβάνονται υπόψη για την εξασφάλιση της διατηρήσεως ισοδύναμης αγοραστικής ισχύος δεν είναι οι ίδιες;»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

Παρατηρήσεις υποβληθείσες στο Δικαστήριο

- ³⁰ Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης και η Επιτροπή φρονούν ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως την οποία υποβάλλει το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών και ότι το εν λόγω όργανο έχει όχι απλώς τη δυνατότητα να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, αλλά υποχρέωση να υποβάλει τέτοιο ερώτημα.

Αντιθέτως, τα ευρωπαϊκά σχολεία έχουν αντίθετη άποψη και, συνακόλουθα, υποστηρίζουν ότι στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση.

- 31 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών πληροί όλα τα κριτήρια τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τον χαρακτηρισμό ενός οργάνου ως «δικαστηρίου» κατά την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν από τη νομολογία του Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών ιδρύθηκε με νόμο, έχει μόνιμο χαρακτήρα, τα μέλη του παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας, η δικαιοδοσία του έχει δεσμευτικό χαρακτήρα, εφαρμόζει νομικούς κανόνες, η δε ενώπιόν του διαδικασία είναι ανάλογη με αυτή που ακολουθείται ενώπιον των συνήθων τοπικών δικαστηρίων και πληροί την αρχή της κατ' αντιμωλία συζητήσεως. Η Επιτροπή προσθέτει ότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών ασκεί, εν προκειμένω, δικαιοδοτική λειτουργία, καθόσον αποφαίνεται επί διαφοράς μεταξύ των προσφευγόντων της κύριας δίκης και των ευρωπαϊκών σχολείων υπό την ιδιότητά τους ως εργοδότη.
- 32 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης και η Επιτροπή φρονούν ότι μολονότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών δεν υπάγεται σε συγκεκριμένο κράτος μέλος, εντούτοις, πρέπει να εξομοιωθεί με «δικαστήριο κράτους μέλους» κατά την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο, με την απόφαση της 4ης Νοεμβρίου 1997, C-337/95, Parfums Christian Dior (Συλλογή 1997, σ. I-6013, σκέψεις 20 έως 26), έκρινε ότι δικαστήριο κοινό σε περισσότερα κράτη μέλη μπορεί να υποβάλλει στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα. Το Δικαστήριο στήριξε το εν λόγω συμπέρασμα στην τελεολογική ερμηνεία του άρθρου 234 ΕΚ, λαμβανομένου υπόψη του κατά την εν λόγω διάταξη σκοπού της διασφαλίσεως της ομοιόμορφης ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης. Τούτο πρέπει να ισχύσει και όσον αφορά το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών, το οποίο πρέπει να θεωρηθεί ως δικαστήριο κοινό στο σύνολο των κρατών μελών και της Ένωσης και το οποίο καλείται να εφαρμόσει το δίκαιο της Ένωσης κατά τον ίδιο τρόπο με τα εθνικά δικαστήρια. Το να αναγνωριστεί στο Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών η δυνατότητα, οσάκις αυτό καλείται να ερμηνεύσει τους κανόνες δικαίου της Ένωσης, να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα ανταποκρίνεται ιδίως στον σκοπό ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας του εν λόγω δικαίου.

- 33 Η Επιτροπή παραδέχεται ότι, ασφαλώς, οποιοδήποτε διεθνές δικαστήριο δεν μπορεί να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα λόγω και μόνον του ότι εφαρμόζει κανόνες του δικαίου της Ένωσης. Εντούτοις, εν προκειμένω, πρόκειται για την ιδιαίτερη περίπτωση ενός δικαστηρίου που είναι κοινό στο σύνολο των κρατών μελών και το οποίο υποκαθιστά τα εθνικά δικαστήρια που, άλλως, θα είχαν αρμοδιότητα. Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη, με τη σύναψη της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων, παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τις Συνθήκες, δεδομένου, εξάλλου, ότι η εν λόγω Σύμβαση δεν έχει προφανώς ως σκοπό να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.
- 34 Η Επιτροπή και οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης φρονούν ότι, στο μέτρο που η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση περί των ευρωπαϊκών σχολείων, η εν λόγω σύμβαση καθώς και το δίκαιο που απορρέει από αυτή αποτελούν πλήρως τμήμα του δικαίου της Ένωσης. Οι εν λόγω προσφεύγοντες συνάγουν από τα ανωτέρω ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται προδικαστικώς τόσο επί της εν λόγω Συμβάσεως όσο και επί του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού.
- 35 Τα ευρωπαϊκά σχολεία φρονούν ότι από το άρθρο 27 της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων προκύπτει ότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών είναι δικαστήριο. Εντούτοις, δεν πρόκειται προφανώς περί εθνικού δικαστηρίου. Το γεγονός ότι το Δικαστήριο, με την προπαρατεθείσα απόφαση *Parfums Christian Dior*, επεξέτεινε την έννοια του εθνικού δικαστηρίου περιλαμβάνοντας σε αυτή το δικαστήριο Μπενελούξ οφείλεται στο ότι, στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας, υφίσταται νομοθετική ρύθμιση της Ένωσης. Πάντως, ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού θα μπορούσε να θεωρηθεί όχι ως τομέας σε σχέση με τον οποίον υφίσταται νομοθετική ρύθμιση της Ένωσης, αλλά απλώς ως η έκφραση της παραιτήσεως των κρατών μελών από τις αρμοδιότητές τους υπέρ των οργάνων των ευρωπαϊκών σχολείων, προκειμένου τα όργανα αυτά να οργανώσουν τις σχέσεις τους με τους εκπαιδευτικούς που έχουν τεθεί στη διάθεσή τους. Επιπλέον, η προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου Μπενελούξ στον τομέα των σημάτων συνιστά παρεμπόδιση διαδικασία, σε σχέση με τις εκκρεμούσες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων διαδικασίες, ενώ μεταξύ της δικαιοδοτικής λειτουργίας που ασκεί το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών και αυτής που ασκούν τα εθνικά δικαστήρια δεν υφίσταται σύνδεσμος. Το γεγονός και μόνον ότι μπορεί να ζητηθεί από τα εθνικά

δικαστήρια να καταστήσουν εκτελεστές τις αποφάσεις του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών είναι συναφώς άνευ σημασίας.

- 36 Τα ευρωπαϊκά σχολεία φρονούν ότι οι, ασφαλώς στενοί, δεσμοί που διατηρούν με την Ένωση δεν αρκούν για να θεωρηθεί ότι ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των μελών του αποσπασμένου προσωπικού εμπίπτει στο δίκαιο της Ένωσης. Μολονότι από τη νομολογία του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών προκύπτει ότι οι αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων είναι θεμελιώδεις αρχές προς τις οποίες τα όργανα των ευρωπαϊκών σχολείων, συμπεριλαμβανομένου του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών, οφείλουν να συμμορφώνονται, εντούτοις, από τη νομολογία αυτή δεν μπορεί να συναχθεί ότι τα νομοθετικά κείμενα που θεσπίζει το Ανώτατο Συμβούλιο των ευρωπαϊκών σχολείων πρέπει να εξομοιώνονται με το δίκαιο της Ένωσης. Τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν αποκλειστικώς τις σχέσεις των ευρωπαϊκών σχολείων με το αποσπασμένο προσωπικό τους, χωρίς να υφίσταται άμεσος σύνδεσμος με το δίκαιο της Ένωσης. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών, καθόσον η αίτηση αυτή δεν συνδέεται επαρκώς με το εν λόγω δίκαιο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 37 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο, προκειμένου να εκτιμήσει αν το αιτούν όργανο είναι δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ —ζήτημα που εμπίπτει αποκλειστικά στο δίκαιο της Ένωσης—, λαμβάνει υπόψη μια σειρά στοιχείων, όπως είναι η ίδρυση του οργάνου αυτού με νόμο, η μονιμότητά του, ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο κατ' αντιμωλία χαρακτήρας της ενώπιόν του διαδικασίας, η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή των κανόνων δικαίου, καθώς και η ανεξαρτησία του (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 1997, C-54/96, Dorsch Consult, Συλλογή 1997, σ. I-4961, σκέψη 23, της 31ης Μαΐου 2005, C-53/03, Syfait κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-4609, σκέψη 29, της 14ης Ιουνίου 2007, C-246/05, Häupl, Συλλογή 2007, σ. I-4673, σκέψη 16, καθώς και της 22ας Δεκεμβρίου 2010, C-118/09, Koller, Συλλογή 2010, σ. I-13627, σκέψη 22).

- 38 Μολονότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών ανταποκρίνεται, όπως παρατήρησαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι που παρενέβησαν στην υπό κρίση υπόθεση, στο σύνολο των ως άνω στοιχείων και πρέπει, επομένως, να χαρακτηριστεί ως δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, εντούτοις, επισημαίνεται ότι το γράμμα της εν λόγω διατάξεως αναφέρεται σε «δικαστήριο κράτους μέλους».
- 39 Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών υπάγεται όχι «σε κράτος μέλος», αλλά στα ευρωπαϊκά σχολεία, τα οποία συνιστούν, όπως ορίζει η πρώτη και η τρίτη αιτιολογική σκέψη της Συμβάσεως περί των ευρωπαϊκών σχολείων, ένα «*sui generis*» σύστημα, με το οποίο υλοποιείται, μέσω διεθνούς συμφωνίας, μια μορφή συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, αφενός, και μεταξύ των κρατών μελών και της Ένωσης, αφετέρου, προκειμένου να διασφαλιστεί η κοινή εκπαίδευση των παιδιών του προσωπικού των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία των οργάνων αυτών.
- 40 Ασφαλώς, το Δικαστήριο, με τη σκέψη 21 της προπαρατεθείσας αποφάσεως *Parfums Christian Dior*, στην οποία παραπέμπουν οι προσφεύγοντες και η Επιτροπή, έκρινε ότι, δεν συντρέχει κανένας βάσιμος λόγος αποκλεισμού της δυνατότητας ενός τέτοιου κοινού σε περισσότερα κράτη μέλη δικαστηρίου, όπως το δικαστήριο Μπενελούξ, να υποβάλλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, όπως τα δικαστήρια καθενός των κρατών μελών.
- 41 Εντούτοις, το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών δεν συνιστά τέτοιο δικαστήριο κοινό σε περισσότερα κράτη μέλη, δυνάμενο να συγκριθεί με το δικαστήριο Μπενελούξ. Συγκεκριμένα, ενώ το δεύτερο αυτό δικαστήριο, αφενός, είναι επιφορτισμένο με τη διασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής των κοινών νομικών κανόνων τριών κρατών της Μπενελούξ, και, αφετέρου, η ενώπιόν του διαδικασία είναι παρεμπόδιση σε σχέση με τις εκκρεμούσες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων διαδικασίες, στο δε πλαίσιο της διαμορφώνεται η οριστική ερμηνεία των κοινών νομικών κανόνων της Μπενελούξ (βλ. απόφαση *Parfums Christian Dior*, προπαρατεθείσα, σκέψη 22), το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών δεν εμφανίζει τέτοιο δεσμό με τα δικαιοδοτικά συστήματα των κρατών μελών.

- 42 Επιπλέον, μολονότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών ιδρύθηκε από το σύνολο των κρατών μελών καθώς και από την Ένωση, εντούτοις, δεν αμφισβητείται ότι συνιστά όργανο ενός διεθνούς οργανισμού ο οποίος, παρά τους λειτουργικούς δεσμούς που διατηρεί με την Ένωση, παραμένει τυπικώς διακριτός από αυτή και τα κράτη μέλη.
- 43 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός και μόνον ότι το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών, όταν επιλαμβάνεται διαφοράς, υποχρεούται να εφαρμόζει τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης δεν αρκεί για την υπαγωγή του εν λόγω οργάνου στην έννοια του «δικαστηρίου κράτους μέλους» και, επομένως, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- 44 Εντούτοις, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης και η Επιτροπή φρονούν ότι η δυνατότητα, πολλώ δε μάλλον η υποχρέωση, του Οργάνου Εκδίκασης Προσφυγών να απευθύνεται στο Δικαστήριο στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαφοράς είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας των εν λόγω αρχών καθώς και για τον ουσιαστικό σεβασμό των δικαιωμάτων που οι εκπαιδευτικοί αντλούν από αυτές.
- 45 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, μολονότι είναι, ασφαλώς, δυνατό να υπάρξει μια εξέλιξη, υπό την έννοια που εκτίθεται στην προηγούμενη σκέψη, του συστήματος δικαστικής προστασίας το οποίο θεσπίζει η Σύμβαση περί των ευρωπαϊκών σχολείων, ωστόσο εναπόκειται στα κράτη μέλη να αναμορφώσουν το νυν ισχύον σύστημα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, *Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου*, Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψεις 44 και 45).
- 46 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως την οποία υποβάλλει το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών των ευρωπαϊκών σχολείων.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁴⁷ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως την οποία υποβάλλει το Όργανο Εκδίκασης Προσφυγών των ευρωπαϊκών σχολείων.

(υπογραφές)